

ACEC

ASSOCIACIÓ COL·LEGIAL
D'EScriptors DE CATALUNYA

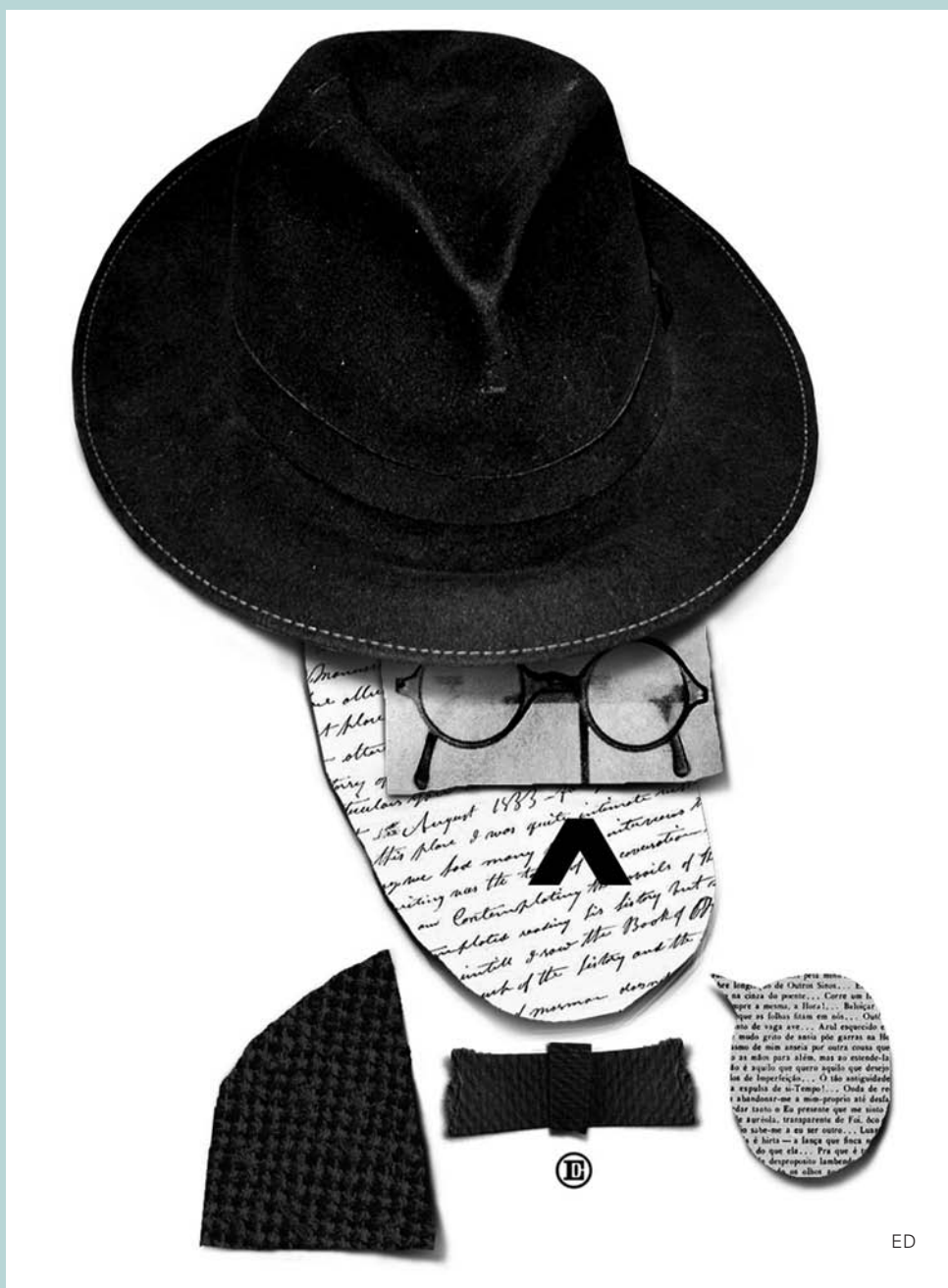
ASOCIACIÓN COLEGIAL DE
ESCRITORES DE CATALUÑA

EL BUTLLETÍ

número 72 / novembre-desembre 2007

La compensació per còpia privada

Un dret irrenunciable víctima de la manca d'informació

**Les contradiccions
del 'copyleft'**
l'autor és l'amo de la seva obra

Homenatge als integrants de la
primera promoció de l'ACEC
Socis amb molt honor

Entrevista a
**Bozena Zaboklicka i
Francesc Miravittles**
Guanyadors del X Premi de
Traducció Àngel Crespo

Els nous Socis d'Honor de l'ACEC

Els 31 associats de la primera promoció de l'Associació Col·legial d'Escriptors de Catalunya (ACEC) són a partir d'ara Socis d'Honor de l'entitat. Així en va quedar constància el passat 12 de desembre en l'acte celebrat a l'Ateneu Barcelonès, en el qual la presidenta de l'ACEC, Montserrat Conill, i el secretari general, José Luis Giménez-Frontín, van lliurar un diploma acreditatiu als homenatjats.

Es tracta d'una iniciativa impulsada per la Junta Directiva per reconèixer aquest grup d'escriptors i traductors que van creure des dels inicis en l'existència i funcions de l'ACEC. Així ho va expressar Conill durant la cerimònia, quan va dir que "mitjançant aquest reconeixement simbòlic es realça la gran trajectòria d'aquests escriptors i traductors, tot i les dificultats professionals". L'acte de lliurament va comptar amb la intervenció del soci número 1 de l'ACEC, Julio Manegat, que va despertar els somriures dels assistents amb l'explicació de diverses anècdotes professionals i que va proclamar que "si ja ens honorava ser socis de l'ACEC, amb aquests diplomes, encara ens en sentim més orgullosos". El brindis va anar a càrrec d'Antonio Rabinad.

Els autors homenatjats amb la distinció són: Rafael

> FOTO DEL GRUP DELS HOMENATJATS, ACOMPANYATS PER LA PRESIDENTA

Abella, Concha Alós, Enrique Badosa, Roser Berdaguer, Sara Berenguer, Àngels Cardona, José Carol, Jordi Colomer Fonts, Carme Comas, José Corredor-Matheos, Beatriz Doumerc, José García López, Ramón Gil Novales, Rosa Katz, Julio Manegat, Ana María Matute, Jesús Martínez Cajal, Anna M. Pi Buixeda, Carmen Pleyán, José María Portugués, Manuel Pujales, Antonio Rabinad, Miguel Reija Garrido, Luís Romero, Mercedes Salisachs, Marcela Sánchez Coquillat, Jean Schalekamp, Juana Trullás, Felio Antonio Vilarrubias, Pere Voltes i Matilde Zagalsky. En la llista de nomenaments prevista per la Junta estava inclòs també Francisco Candel, mort el passat 22 de novembre.

ACEC

ASSOCIACIÓ COL·LEGIAL
D'EScriptors DE CATALUNYA

ASOCIACIÓN COLEGIAL DE
ESCRITORES DE CATALUÑA

Amb el patrocini de:

I la col·laboració de:

Edita:

Associació Col·legial d'Escriptors de Catalunya

Adreça:

Ateneu Barcelonès
c. Canuda, 6, 5a. 08002 Barcelona
Tel. 93 318 87 48 / Fax. 93 302 78 18
secretaria@acec-web.org - www.acec-web.org

Horari d'atenció a l'associat:

De dilluns a divendres, de 16 a 21 h.

Realització de continguts i maquetació:

Hydra Media (Tel. 93 894 53 75)

Coordinació de les il·lustracions:

Dante Bertini

Fotografies:

Carme Esteve

Impressió:

L'Eco de Sitges

Coordinació:

Dante Bertini, José Luis Giménez-Frontín,
José Florencio Martínez i Santi Terraza

Dipòsit legal: B-8.579/97

JUNTA DIRECTIVA DE L'ACEC

Presidenta:

Montserrat Conill

Vicepresident primer:

Miquel de Palol

Secretari general:

José Luis Giménez-Frontín

Tresorer i vicesecretari:

Alejandro Gómez-Franco

Vocals:

Dante Bertini, Anna Caballé,
Carme Camps, David Castillo,
Alejandro Gómez-Franco,
José Florencio Martínez, José María Micó,
Miquel de Palol, Anne-Hélène Suárez
i Antonio Tello

Il·lustracions d'aquest número:

ED

Il·lustrador i grafista, col·labora en premsa i publicitat per a mitjans d'Espanya, França, Argentina i Mèxic, com *El País*, *Letras Libres*, *La Voz de Galicia*, *Clarín*, *Època*, i les editorials Planeta, Gedisa, Tusquets, Monsieur magazine, McMillian, etc.
<http://ed-press.blogspot.com/>

La proposta d'ordre ministerial que estableix els equips gravats amb el cànon digital redueix la tarifa compensatòria en un 25% per al sector reprogràfic

La compensació per còpia privada: una lluita constant

Després de tot un any de gran inseguretat entorn la continuïtat del cànon digital per la còpia privada, finalment aquest 2008 comença amb l'esperada ordre ministerial que fixa els aparells i equips subjectes a aquesta tarifa compensatòria per als autors. Si, per una banda, l'acord entre els ministeris de Cultura i d'Indústria desencalla un tema d'extrema importància per a tots els autors, per l'altra, el sector reprogràfic no acaba d'estar satisfet amb la proposta del govern, ja que les tarifes plantejades suposen una reducció del 25% respecte les vigents fins el moment.

El llistat proposat pel govern no inclou les impressores, reclamació feta per CEDRO des de fa temps. A més, redueix un 47% el cànon en els equips multifuncionals d'injecció de tinta (els que permeten dues de les següents funcions: impressió, fotocòpia i escanejat), que passa dels 15 euros actuals als 7,75 euros, i d'un 33% per a les impressores multifunció làser, que passen dels 15 als 10 euros. Per contra, per primera vegada, el cànon inclou la participació de CEDRO en equips i aparells polivalents (DVD, CD i gravadores de CD i DVD). Aquesta ampliació, però, no compensa les pèrdues que tindrà CEDRO i tots els autors per la reducció del cànon pel que fa als equips multifuncionals i la no inclusió de les impressores. Pel que fa als escàners, el Govern manté el seu cànon de 9 euros per unitat.

Per què aquest retard?

Tal i com disposa la Llei de Propietat Intel·lectual, en la seva reforma del juliol del 2006, les entitats de gestió de drets d'autor van estar negociant durant els últims quatre mesos de l'any amb les empreses productores de les tecnologies digitals que permeten fer còpies d'obres protegides pel dret d'autor per establir entre ambdues el llistat amb les

tarifes corresponents. Però el termini de les negociacions va acabar el desembre del 2006 sense que en sortís un llistat dels aparells, equips i suports que s'han de gravar amb un cànon per pagar aquesta compensació per còpia privada i les tarifes aplicables. Llavors van ser els ministeris de Cultura i d'Indústria els que van obrir les negociacions per emetre l'ordre ministerial, que van proposar el passat 18 de desembre a les entitats de gestió i a les associacions de fabricants d'equips.

Però anem a pams per explicar quina és la situació actual i quin serà el perjudici pel sector reprogràfic...

Què és la remuneració per còpia privada?

La Llei de Propietat Intel·lectual estableix en el seu article 25 que no és necessària l'autorització dels titulars de drets quan la còpia de les seves obres es fa per a ús privat i no és objecte d'utilització col·lectiva ni lucrativa. Per compensar els titulars de drets per les còpies privades de les seves obres, la Llei de Propietat Intel·lectual (1987) estableix una remuneració, a partir d'un cànon que grava els equips, aparells i materials idonis per a realitzar-les. Els fabricants, importadors i distribuïdors a Espanya

Llistat de subjectes al pagament de la compensació per còpia privada i les quantitats aplicables			
	TARIFA ACTUAL	TARIFA PROPOSTA	VARIACIÓ
GRAVADORES			
GRAVADORES	-	-	-
GRAVADORA CD	0,60 €	0,60 €	0%
GRAVADORA CD + DVD	6,61 €	3,40 €	-48,5%
SUPORTS			
SUPORT CD-R	0,22 €	0,17 €	-22,7%
SUPORT CD-RW	0,22 €	0,22 €	0%
SUPORT DVD-R	0,60 €	0,44 €	-26,6%
SUPORT DVD-RW	0,60 €	0,60 €	0%
MEMÒRIES USB	-	0,30 €	-
IMPRESSORES MULTIFUNCIONALS INJECCIÓ TINTA	15 €	7,95 €	-47%
MULTIFUNCIONALS LÀSER	15€	10 €	-33,3%
UNITAT AUTÒNOMA D'EMMAGATZEMAMENT	-	12 €	-
MP3/MP4	-	3,15 €	-
TELÈFONS MÒBILS PDA/MP3	-	1,5 €	-
ESCÀNER	9 €	9 €	0%
COPIADORES	SEGONS TRAMS	SEGONS TRAMS	-

Font: Ministeri de Cultura

d'aquests equips, aparells i materials (fotocopiadores, escàners i equips multifuncionals en el cas del sector reprogràfic) són els que han d'abonar aquest cànon.

Segons un recent estudi de mercat encarregat per CEDRO, l'11% de la població major de 15 anys reproduceix textos protegits personalment per a ús privat. De mitjana, se'n reproduïxen unes 12 pàgines en cada acte de reproducció. Així doncs, els consumidors en sortiren perjudicats si no fos legal copiar amb finalitat privada obres protegides.

La novetat: la reproducció privada que es fa per mitjans digitals

El debat actual sobre aquesta compensació presenta com una novetat el que ja existeix a la legislació espanyola des del 1987, amb una Llei de Propietat Intel·lectual que ja gravava amb un cànon de compensació a aparells i equips. La novetat és ara el tractament específic de l'extensió de la compensació per les reproduccions privades que es fan per als mitjans digitals.

Una de les demandes de CEDRO és la d'estendre el pagament del cànon a altres dispositius i suports amb els quals és possible reproduir llibres i altres publicacions textuales, com les gravadores de CD i DVD, impressores, CD DVD o memòries USB. De totes elles, la nova proposta només contempla les gravadores i els CD i DVD.

CEDRO recapta només el cànon generat per fotocopiadores, escàners i equips multifuncionals

CEDRO és l'entitat encarregada de recaptar les quantitats generades de cada equip que els fabricants, importadors i distribuïdors comercialitzen a Espanya per les possibles còpies per a ús privat. L'any 2006 va recaptar per còpia privada 38.887.073 euros, un 20% del qual es va destinar al finançament de projectes de caràcter assistencial, formatiu i promocional en benefici dels seus membres. L'any passat CEDRO va repartir 22,70 milions d'euros entre els autors i els editors en concepte de drets de reproducció per les còpies dels seus llibres, revistes i partitures.

L'import del cànon en aparells analògics venia determinat a la Llei de Propietat Intel·lectual, tot i que mai va ser actualitzat des de l'any 1992, i fins i tot va disminuir aquesta compensació amb la reforma de la llei del 2006 respecte el 1992.

Equip	1992	2006
9 còpies/min.	7.500 ptes. (45 €)	15 €
de 10 a 29 còpies/min.	22.228 ptes. (135,228 €)	121,71 €
de 30 a 49 còpies/min.	30.000 ptes. (180,304 €)	162,27 €
de 50 en endavant/min.	37.000 ptes. (222,374 €)	200,13 €

Amb la proposta de l'ordre ministerial, ara CEDRO també recaptarà per primera vegada les tarifes per compensació per còpia privada dels suports polivalents (CD, DVD i gravadores de CD i DVD).

COM REPARTEIX CEDRO ELS DINERS

DINERS PER A AUTORS I EDITORS

Des que va obtenir la seva primera recaptació, el 1993, CEDRO ha distribuït entre els seus titulars, autors i editors, tal i com estableix el marc legal vigent: un 55% per als autors i un 45% per als editors. El sistema de repartiment està recollit en un reglament específic aprovat per la seva assemblea d'associats. Pel que fa als llibres, per exemple, aquest reglament estableix una compensació per cada un d'ells en funció de la seva matèria i el seu preu. L'any passat CEDRO va repartir 22,70 milions d'euros entre els autors i els editors en concepte de drets de reproducció per les còpies dels seus llibres, revistes i partitures.

DINERS PER A FUNCIÓ SOCIAL

Les entitats de gestió destinen un 20% de la recaptació anual per còpia privada a una funció social consistent en promoure activitats o serveis de caràcter assistencial, de formació i de promoció per a autors i editors. En el cas de CEDRO, aquesta funció social va suposar el 2006 una inversió de més de 6 milions d'euros. En el primer capítol es troben l'assegurança de vida per a tots els autors socis de CEDRO, el Programa d'Ajudes Assistencials Individuals per a casos de necessitat o el Programa de Prestacions Socials.

Com perjudica aquesta ordre ministerial als autors?

La proposta d'ordre ministerial que han rebut les entitats gestores de drets d'autor planteja la reducció de tarifes aplicables als aparells i equips que actualment paguen la compensació per còpia privada. A més, el llistat no inclou un cop més les impressores. Això tindrà com a conseqüència una reducció del 25% de les quantitats que actualment autors i editors reben com a compensació per l'ús privat de les seves obres.

La proposta redueix les tarifes de de CD-R i DVD-R, però incorpora tarifes a nous suports, com ara la memòria USB, mp3 i mp4 i telèfons mòbils o PDA. Suports i equips, aquests últims, dels quals no recapta res el sector reprogràfic, sinó que es destinen al sector audiovisual. Les entitats gestores vinculades al món del llibre veuran reduïts els seus ingressos d'un 25%, amb la reducció de tarifes per les impressores multifunció d'injecció de tinta (de 15 a 7,75 euros per unitat) i per les impressores làser (de 15 a 10 euros per unitat).

Tal i com explica Javier Díaz de Olarte, "la inclusió de CEDRO en la recaptació de CD, DVD i gravadores de CD i DVD no compensa les pèrdues que tindrà per la reducció de tarifes en altres suports".

Pendent d'aprovació, un procés complicat

La proposta d'ordre ministerial que estableix el llistat dels equips i aparells digitals que seran gravats amb un cànon per compensació per còpia privada ha estat acordada entre els ministeris de Cultura i d'Indústria i

haurà de ser aprovada posteriorment pel Ministeri d'Economia i Hisenda i el Consell de Consumidors i Usuaris. Segons la Llei, aquesta ordre ha de ser bianual i l'executiu té previst que entri en vigor a mitjan del mes de gener.

Una clara injustícia...

S'ha de ressaltar que actualment la majoria de les còpies dels llibres i d'altres publicacions se segueixen fent en paper i a partir d'originals també en paper. Tot i així, l'evolució tecnològica ha motivat que quasi tots els equips que permeten fer aquestes còpies utilitzin alguna tecnologia digital. Això no pot variar la raó de ser de la compensació per còpia privada, que ha de seguir existint al marge de la tecnologia concreta que utilitzi.

El llibre es pot convertir en el sector més desfavorit de la cultura espanyola. En aquesta situació els escriptors, els traductors i les editorials de llibres, revistes i altres publicacions del país es juguen molt. En primer lloc, el reconeixement dels seus drets a rebre una compensació econòmica pel perjudici que els pugui causar l'ús de les seves obres al qual no poden negar-se. I en segon lloc, la reducció de la pròpia quantitat d'aquesta compensació, que en els últims tretze anys s'ha distribuït a través de CEDRO als autors i editors espanyols.

REACCIONS DAVANT L'ORDRE MINISTERIAL

Magdalena Vinent, directora de CEDRO:

"Reconeixem l'esforç del Ministeri de Cultura per aconseguir una compensació justa per als autors i editors de llibres i publicacions periòdiques, però aquest esborrany no s'ajusta a la realitat dels dispositius que són capaços de reproduir o emmagatzemar obres de text"

Javier Díaz de Olarte, responsable del gabinet jurídic de CEDRO:

"Els autors perdran la seguretat que tenien fins ara, ja que cada dos anys s'ha de revisar l'ordre ministerial. És totalment injust que les impressores no estiguin incloses"

José Luis Giménez-Frontín, secretari general de l'ACEC:

"Sorpren l'aliança entre els interessos de les multinacionals més poderoses, l'estesa pràctica de la pirateria juvenil –que és consumisme pur–, i la retòrica populista contra el drets d'autor, que justifica aquesta pirateria: una festa de la confusió, que, a la llarga, el país pagarà molt car"

Joan Clos, ministre d'Indústria

"L'acord entre els dos ministeris és una solució bona per a tothom"

César Antonio Molina, ministre de Cultura

"Si el cànon digital desapareix, la còpia privada serà sancionable"

MANIFEST A FAVOR DELS DRETS D'AUTOR

La continuïtat del cànon digital va viure aquest mes de desembre un període d'incertesa, ja que el passat 11 de desembre, el Senat va aprovar una esmena a la Llei de la Societat de la Informació en la qual es demanava la supressió de la compensació per còpia privada durant el 2008. El Congrés, però, amb els vots del PSOE, CiU, IU i CHA, va rebutjar aquesta esmena i va donar llum verda a l'aplicació del cànon digital.

Davant aquesta amenaça als drets dels autors, més de 500 escriptors i editorials, juntament amb nombrosos cantants, compositors, actors i directors de cinema associats a totes les entitats de gestió del país (entre elles l'ACEC) van elaborar un manifest per defensar l'existència de la còpia privada. En aquest document, els firmants consideren que la supressió d'aquest reconeixement "representaria una catàstrofe per a la cultura espanyola i la seva indústria de continguts".

En el comunicat, els representants de la cultura del país recorden que "la compensació per còpia privada no és un impost, ni una mesura arcaica ni indiscriminada", sinó el més progressista dels drets de propietat intel·lectual, ja que fa possible als ciutadans la realització i gaudi, d'una forma legal, de la reproducció de milers d'obres en l'àmbit domèstic. Per tot això, els signants del manifest demanen a la classe política que no utilitzin de manera electoralista els seus drets.

La cultura ha de circular, però sense perjudicar als creadors

L'autor és l'amo i senyor de la seva obra i té, segons la llei, ple dret a decidir on, quan i com es publica i es distribueix i qui pot fer-ho. Si l'autor vol donar llibertat perquè copiïn i distribueixin les seves obres, com passa amb la utilització del copyleft, pot fer-ho. El copyleft, doncs, "és admissible sempre i quan sigui el creador qui decideixi usar-lo i no sigui una cosa que s'imposi des de fora, que és el que pretenen alguns defensors d'aquest moviment", explica Marta Malmierca, responsable dels serveis jurídics del Centre Espanyol de Drets Reprògràfics (CEDRO).

I és que, darrera aquest sistema de llicències alternatiu al copyright que el que pretén és que l'autor decideixi quins són els seus drets i les condicions de difusió i ús de la seva obra, s'amaga una tendència a pensar que s'haurien d'abolir totalment les clàusules de reproducció. Per això no és tan senzill parlar de copyleft sense tenir en compte que no pot haver-hi creació sense indústria. En el cas dels escriptors, per exemple, "estan lligats als drets d'autor derivats dels llibres, sense els quals, com que són treballadors autònoms, no podrien subsistir", tal i com adverteix el secretari general de l'Associació Col·legial d'Escriptors de Catalunya (ACEC), José Luís Giménez-Frontín. És evident que Internet ha capgirat tota la situació, però la solució no es resol només amb el copyleft.

Amb aquest sistema, una de les vies amb les quals els autors es guanyen la vida tindria el perill de desaparèixer, ja que deixa de cobrar un cànon per la còpia de les seves obres, almenys quan la còpia no generi un benefici directe a qui la faci (i sempre i quan la llicència no permeti la còpia comercial de l'obra). Segurament es tracta d'una manera per donar-se a conèixer per als escriptors que comencen i un bon mètode de promoció, però llavors s'ha de tenir clar que l'autor només viurà de les rendes derivades de la publicació de la seva obra.

Per Giménez-Frontín, doncs, el tema no és tan fàcil i requereix "arguments més seriosos que el copyleft", del qual també critica que els seus promotors diguin que "garanteixen els drets d'autor en cas de lucre de tercers", cosa que, segons afegeix el secretari general de l'ACEC, "no fa falta que garanteixin, ja que les obres que recorren al copyleft són precisament les que menys interessin als editors

pirates, encara que en aquest improbable cas es recorri a la mateixa llei de protecció de l'autor que tant combaten".

Què és el copyleft?

El concepte neix en l'àmbit de la programació informàtica com una estratègia dissenyada pel moviment del software lliure per permetre que els programes puguin ser executats per tothom qui vulgui, que puguin ser modificats i millorats per a qualsevol propòsit, i que es puguin distribuir les versions originals i modificar-les, ja sigui amb o sense ànim de lucre i sense demanar permís a ningú. Però en l'àmbit de la cultura té una història pròpia que es remunta al 1980 i a l'anticopyright.

L'anticopyright permetia i animava la distribució de l'obra amb total independència de les clàusules contingudes en la legislació de la propietat intel·lectual. Però, a finals de la dècada dels 90 i sota la inspiració del software lliure, es comença a assajar noves propostes que tinguin per objectiu alliberar la cultura, però establint unes normes bàsiques. La qüestió és que, a diferència del software lliure, com que la creació cultural requereix un esforç i una inversió molt gran, potser no serien realitzades si se'n permetés la seva distribució comercial. Per això, és una convenció corrent admetre que el copyleft en l'àmbit de la cultura hauria almenys de permetre la llibertat de còpia i de distribució no comercial.

Per escollir una llicència lliure, l'autor ha d'afegir

ESPANYA, EL PAÍS AMB MÉS LLICÈNCIES CREATIVE COMMONS

Creative Commons és una organització fundada l'any 2001 pel professor de Dret d'Stanford, Lawrence Lessig, que posa a la disposició del públic i dels creadors instruments legals senzills que permetin llicenciar les obres amb diferents graus de protecció i de llibertat. La llibertat mínima de la més restrictiva de les llicències de Creative Commons permet la còpia, la distribució, l'exhibició i la interpretació del text, sempre i quan es respecti l'autoria del text, no s'utilitzi amb finalitat comercial i no s'alteri, es transformi, es modifiqui o es reconstrueixi. Espanya es troba al capdamunt de la llista mundial d'ús de les llicències d'aquesta empresa, entre d'altres raons, per l'elevat índex de la pirateria i perquè s'ha generat una cultura popular que veu amb bons ulls el greuge contra els drets d'autor.

una pàgina que enllaci als estatuts d'una de les organitzacions que les promouen. Les llicències més populars a Espanya són les que promou Creative Commons. La seva utilització permet que l'autor triï entre diferents combinacions entre possibilitat de còpia, reconeixement a l'autor o ús en altres publicacions amb la mateixa llicència. A través dels portals informatius a Internet d'aquestes organitzacions, es poden descarregar els logotips que s'inclouran a l'obra i que indicaran quines restriccions marca el responsable del text.

Hi ha sis tipus de llicències ofertes per Creative Commons, que surten de la combinació de quatre condicions bàsiques:

- **Reconeixement** (*Attribution*): El material creat per un artista pot ser distribuït, copiat i exhibit per terceres persones.

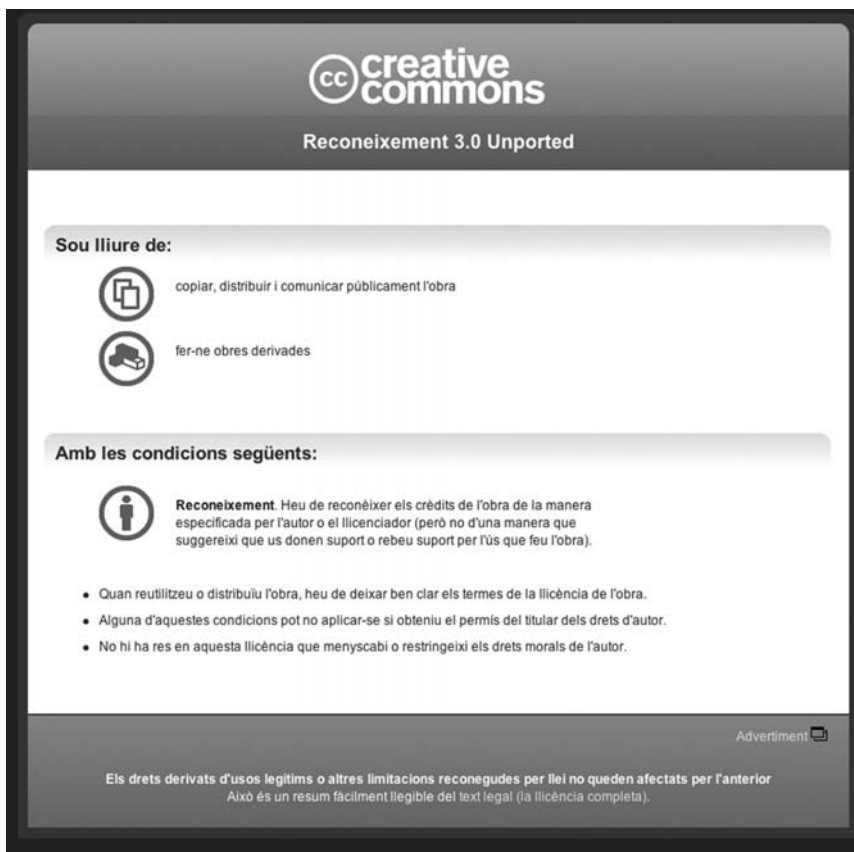
- **No comercial** (*Non commercial*): El material original i els treballs derivats poden ser distribuïts, copiats i exhibits, sempre i quan el seu ús no sigui comercial.

- **Sense Obra Derivada** (*No Derivate Works*): El material creat pot ser distribuït, copiat i exhibit, però no es pot utilitzar per crear un treball derivat de l'original.

- **Compartir Igual** (*Share alike*): El material creat pot ser modificat i distribuït, però sempre sota la mateixa llicència que el material original.

El copyright és important

L'actual legislació sobre propietat intel·lectual, i més específicament sobre drets d'autor, aplica automàticament a qualsevol obra escrita el "tots els drets reservats". El copyleft, contràriament al que molta gent pugui pensar, no va en cap moment contra el copyright. El mateix Lawrence Lessig, fundador de Creative Commons, defensa el copyright, tot i que diu que no creu que sigui per a tots els creadors. En aquest sentit, Lessig afirma que "no pot haver-hi creació sense indústria" i, per això, pensa que "el copyright és essencial", tot i que, segons explica, "el model de protecció de les obres de Madonna no té perquè tenir sentit per a totes les formes de creativitat del món". El copyleft i el copyright tenen la mateixa validesa davant la llei. És més, el copyleft, utilitza aquesta validesa legal per defensar uns drets d'autor que altres vegades criti-

L'INSTITUT CERVANTES PAGA 3.000 EUROS PER PLAGIAR UNA OBRA COPYLEFT

L'Audiència de València ha ratificat la sentència del Jutjat Mercantil número 2 que va condemnar l'Institut Cervantes de Nàpols i l'Institut Valencià de la Música (IVM) a pagar una multa de 3.000 euros a cada un d'ells per infringir els "drets morals" de l'autor Giuseppe De Matteis al plagiar algunes pàgines de la seva biografia del músic Vicente Martín Soler.

Segons la resolució judicial, l'Institut Cervantes de Nàpols va trencar la regla de la "lliure circulació", ja que va annexonar a la seva pàgina web l'article que l'autor havia dipositat sota una llicència copyleft en una pàgina de lliure accés, ja que els usuaris que entraven al web de l'Institut Cervantes interpretaven que l'autoria del text era de la institució.

Pel que fa a l'Institut Valencià de la Música, juntament amb Orfeo i Eurídice S.L, va utilitzar parts de l'escrit de De Matteis en la preparació del programa publicat a Internet per a l'òpera Andròmaca de Vicente Martín Soler en el Festival de Música de Granada de l'any 2006, sense fer cap referència del demandant com a font d'origen de la informació.

La demanda, que es va presentar el 8 de novembre de 2006 als Jutjats de Primera Instància de València, recollia que les dues institucions havien fet ús, sense mencionar la font, d'articles publicats a Internet i del llibre Vicente Martín Soler, publicat el 2001 per la Diputació de València i l'autor del qual és el musicòleg italià Giuseppe De Matteis.

Entrevista a BOZENA ZABOKLICKA i FRANCESC MIRAVITLLES,
guanyadors del X Premi de Traducció Àngel Crespo

“En un món sense traductors, la gent viuria completament aïllada”

Bożena Zaboklicka i Francesc Miravittles han passat tres anys de la seva vida traduint al castellà la recopilació de textos que l'escriptor polonès Witold Gombrowicz va publicar a la revista Kultura sota el format d'un diari personal. La seva feina es veu ara recompensada amb el X Premi de Traducció Àngel Crespo, que els reconeix el seu treball de qualitat a Diario (1953-1969), editat per Seix Barral. Junts, els dos autors porten més d'una dotzena d'obres traduïdes del polonès.

Com es van sentir en saber que havien guanyat aquest premi?

En primer lloc, ens va sorprendre molt, perquè sabíem que hi participaven traductors d'autors molt coneguts i pensàvem que un autor polonès passaria desapercebut, com ha passat en altres ocasions. La veritat és que ens hem sentit molt honorats, molt contents de veure que la traducció ha estat un èxit. Suposa, sobretot, una satisfacció personal.

Entre una quarantena d'obres que s'hi van presentar, què creuen que s'ha valorat de la seva traducció?

Suposo que una de les coses que s'ha premiat és la dificultat de traduir aquest text, que és un calaix de sastre, amb registres molt diferents, que inclou assaig filosòfic, ficció, jocs literaris, etc. Gombrowicz juga amb la llengua polonesa continuament i de vegades es converteix en intradüible a les llengües romàniques.

Podríem dir que aquí s'ajunta la dificultat de l'autor amb la de la pròpia llengua polonesa?

Sí, sí. El sistema de la llengua polonesa és molt diferent del sistema de les llengües castellana i catalana. És una llengua, a més, morfològicament molt elàstica, que et permet fer molts jocs lingüístics. A aquest fet se li ha de sumar que Gombrowicz

força aquestes possibilitats de la llengua polonesa expressament, perquè per a ell el llenguatge és una de les formes que fa artificial l'home, perquè és una creació social i serveix per socialitzar l'experiència personal. Ell considera que aquesta forma ens fa artificials i s'inventa un llenguatge artificial per donar a entendre aquesta idea al lector.

Què ens podrien explicar de *Diario (1953-1969)*?

És tracta d'una recopilació de les col·laboracions que Witold Gombrowicz feia a la revista *Kultura* per encàrrec d'un editor polonès exiliat a París. Aquest

“LA TRADUCCIÓ ÉS UNA
PROFESSIÓ MERAVELLOSA,
PERÒ MENYS PREADA”

editor li demana que escrigui el seu diari comentant la seva pròpia obra, però l'autor el va utilitzar també per mostrar una visió del món i de les seves pròpies experiències. No és un diari convencional, sinó una obra literària.

Una recopilació ara editada per Seix Barral en un llibre de prop de 900 pàgines. Una obra de pes, oi?

L'encàrrec ens el va fer fa divuit anys una altra edito-

rial, que l'havia de publicar en tres volums. En dos anys vam fer els dos primers volums i la feina va quedar aturada. Però no fa gaire Seix Barral decideix editar les obres complertes de Gombrowicz i recupera aquelles dues parts i ens encarrega la tercera que faltava, que la vam acabar en un any. Aquest diari ens ha costat tres anys intensos de la vida.

Aquest premi, però, demostra que formen un bon tàndem...

La veritat és que fem un treball molt minuciós en el qual és molt important que un dels dos tingui el polonès com a llengua materna per poder copsar tots els matisos de l'autor. Jo [Bozena] faig la primera versió i en Francesc es llegeix aquesta primera traducció i des-

prés seiem junts i revisem frase per frase. Nosaltres hem adoptat el mateix mètode que feia servir Gombrowicz quan traduïa les seves obres al castellà.

Això vol dir que les obres poloneses difícilment poden ser traduïdes per autors castellans o catalans?

Doncs, ara per ara, la majoria de traduccions poloneses al castellà o català estan fetes per polonesos. Però esperem que això canviï, perquè hi ha gent jove que estudia filologia eslava i que arriba a un nivell molt alt de la llengua. Així que, d'aquí poc, segur que surten traductors nous al país.

Com valoreu la professió de traductor en aquest país?

És una professió meravellosa, però menyspreada. Tot i que ha millorat la situació respecte anys enrera. A banda d'uns quants traductors de prestigi que s'hi poden guanyar la vida, qui no té nom està en una situació laboral molt precària i amb tarifes molt baixes. Però, és clar, la traducció literària ocupa un tant per cent molt petit respecte tota la traducció, i la majoria de traductors viuen de fer altres tipus de feina i no pas alta literatura.

Creuen que, a part de les baixes tarifes, el traductor està poc considerat?

Sí. Com a exemple està el fet que molt poques vegades les ressenyes dels diaris mencionen el nom del traductor d'una obra, i a les crítiques literàries no s'explica si la feina del traductor està bé o no. Al mateix temps, però, costa molt imaginar-se el món sense traductors, perquè la gent viuria completament aïllada.

Aquesta situació és la mateixa a la majoria de països?

Pel que sabem, hi ha molt pocs països, com Dinamarca i Holanda, on els traductors tenen un sou equivalent al que cobra un professor de secundària i l'editorial els paga durant els mesos que treballen en una obra. En el moment que l'editorial no pot assumir-ho, llavors el Ministeri de Cultura es fa càrrec de la diferència salarial.

Quina creuen que és la manera d'arreglar aquesta situació?

Això ha canviat moltíssim cap a bé, precisament gràcies a les associacions com l'ACEC, que ajuden a millorar la situació i a defensar els drets de tots els traductors del país. Ara bé, és molt difícil que poguem arribar al nivell de Dinamarca.

Premis en llengua catalana

III Premi La Barraca de Poesia

Modalitat: Poesia

Convoca: Associació Nadir, amb col·laboració de l'Ajuntament de Barcelona

Lliurament dels treballs i informació:

Centre Cívic La Barraca

C. de Martí Molins, 29

08027 Barcelona

Tel. 93 351 17 02

Dotació: 250 euros i diploma

Termini de presentació: 29 de febrer 2008

Extensió: màxima de 40 versos

Premis Castellitx 2008

Modalitat: Narrativa

Convoca: Ajuntament d'Algaida

Lliurament dels treballs i informació:

Ajuntament d'Algaida

C. del Rei, 6 (Casa de la Vila)

07120 Algaida (Illes Balears)

www.ajalgaida.net

Dotació: 600 euros i trofeu Rosa d'Or de la Pau

Termini de presentació: 15 de febrer 2008

Extensió: 15 fulls

XIV Premi de Narrativa Frederica Montseny

Modalitat: Narrativa

Convoca: Ajuntament de Manlleu amb la col·laboració de l'Associació Educativocultural l'Ordit

Lliurament dels treballs i informació:

Àrea de Cultura de l'Ajuntament de Manlleu

Pl. de Fra Bernardí, 6; 2ª planta

08560 Manlleu

Tel. 93 850 06 66

www.manlleu.cat

Dotació: 1.000 euros

Termini de presentació: 1 de febrer 2008

Extensió: de 4 a 12 fulls

VII Premi de Poesia Sant Cugat Gabriel Ferrater

Modalitat: Poesia

Convoca: Ajuntament de Sant Cugat

Lliurament del treballs i informació:

Registre General de l'Ajuntament de Sant Cugat

Pl. de la Vila, 1

08190 Sant Cugat de Vallès

Tel. 93 565 70 00

Dotació: 7.250 euros

Termini de presentació: 29 de febrer 2008

Extensió: la que correspon a un volum de 64 pàgines

> NORMAN MAILER

ED

XL Premi Caixa de Girona de Novel·la juvenil

Modalitat: Narrativa

Convoca: Ajuntament d'Olot

Lliurament dels treballs i informació:

Institut de Cultura de la Ciutat d'Olot

C. de Sant Esteve, 29 (Can Trincheria)

17800 Olot

www.olot.cat/cultura

Dotació: 4.500 euros i publicació de l'obra guardonada per Galera Editorial

Termini de presentació: 1 de febrer 2008

Extensió: de 60 a 120 fulls.

IV Certamen Internacional de Poesia Sant Jordi

Modalitat: Poesia

Convoca: Grup Plomes Poètiques

Lliurament dels treballs i informació:

Grup Plomes Poètiques

Masia Can Mià

17843 Palol de Revardit

Tel. 972 59 42 46

<http://plomespoetiques.iespana.es>

Dotació: 1.000 euros i placa

Termini de presentació: 16 de març 2008

Extensió: de 80 a 140 versos

Relació de llibres i revistes ingressades a l'entitat

LLIBRES

Inma Arrabal. *Espíritus líquidos*. Ediciones Torremozas, Madrid, 2007.

Pepa Cantero. *Conversaciones con el nicho 612*. Pròleg de Feliu Formosa. Devenir, Madrid, 2007.

Àngels Cardona. *El cavall (història viscuda)*. Promocions i Publicacions Universitàries. Barcelona, 2007.

José Carlos Cataño. *Aurora y Exilio (escritos 1980-2006)*. Caja Canarias, Tenerife, 2007.

José Corredor-Matheos. *Un pez que va por el jardín*. Tusquets, Barcelona, 2007.

Juan Carlos Elijas. *Talking heads*. Silva editorial, Tarragona, 2007.

Valentí Gómez i Oliver i Miquel de Palol. *Invocaciones*. Ara Llibres, Badalona, 2007.

Jesús Lizano. *El ingenioso libertario Lizanote de la Acracia (Casi un adiós...)* (*Carta abierta 14 al poder literario*). Edició d'autor, Barcelona, 2007.

Klaus Mann. *Encuentro en el infinito*. Traductora Heide Braun. Epíleg Fredric Kroll. El Nadir edicions, València, 2007.

Sara Mesa. *Este jilguero agenda*. Premio Nacional de Poesía Fundación Cultural Miguel Hernández 2007. Devenir, Madrid, 2007.

Quim Monzó. *Mil Cretins*. Quaderns Crema, Barcelona, 2007.

Marta Pessarrodona. *Poemes 1969-2007: Antologia*. Editorial Meteora, Barcelona, 2007.

Mercedes Salisachs. *Entre la sombra y la luz*. Ediciones B, Barcelona, 2007.

Wisława Szymborska. *Dos puntos*. Pròleg de Ricardo Cano Gaviria. Traducció de Gerardo Beltrán i Abel A. Murcia Soriano. Ediciones Igitur, Montblanc, 2007.

Esther Tusquets. *Habíamos ganado la guerra*. Bruguera, Barcelona, 2007.

Renée Vivian. *Poemas*. Traducció i pròleg d'Aurora Luque. Epíleg de Maria-Mercè Marçal. Ediciones Igitur, Montblanc, 2007.

REVISTES

QUÉ LEER. Sumari: Los peores malos, diez grandes malvados de la historia de la literatura. Cary Grant, vida y leyenda. Los King dan miedo. Juan Gómez-Jurado presenta *Contrato con Dios*. Millás y su novela autobiográfica *El mundo*. Entrevista a Espido Freire. Número 127. Barcelona, desembre 2007.

RECORD DE JORDI SARSANEDAS. Publicació realitzada per la Institució de les Lletres Catalanes com a colofó de l'homenatge que es fa un any després de la mort de Jordi Sarsanedas, degà de l'entitat. Barcelona, novembre 2007.

ALGA. Sumari: Textos comentats: *La decisión de Brandes*, d'Eduardo Márquez, per Cari Oriol Serres; *Lluernes al cel obert*, antologia de poesia espiritual femenina, per Enric Velo, i *Tres veces luz*, de Julio César Galán, per Goya Gutiérrez. Número 58. Castelldefels, tardor 2007.

BARCAROLA. Sumari: Treballs monogràfics: *El viaje y Oriente en Gérard de Nerval*; *La insoportable levedad de la libertad*; *Cinco asedios a la emblemática*, i *La poesía cantada: recuerdo de Georges Brassens*. Traducció de Carlota Vicens Pujol d'*Algunos Hain-teny merina*. Dossier: Borges y España. Diàlogos, José Luis Sampedro/José Saramago. Número 70. Albacete, juny 2007.